

ردیف	پرسش	توضیحات
۱	نقل و انتقال سهام در شرکت‌های سهامی عام غیر بورسی چگونه انجام می‌شود؟ آیا لازم است نقل و انتقال اینگونه سهام در دفتر استناد رسمی انجام پذیرد؟	نقل و انتقال سهام با رعایت بند ۸ ماده ۸ اصلاحیه قانون تجارت از طریق دفتر سهام، موضوع ماده ۴۰ قانون مزبور، از وجاهت قانونی برخوردار می‌باشد.
۲	اگر توافقنامه‌ای بین دو شرکت (عضو هیات مدیره شرکتی که سهامدار شرکت دیگر نیز باشد) به امضا بررسد مبنی بر تعهد و ضمانت بدھی آن شرکت، آیا توافقنامه مزبور مشمول مقررات مفاد ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت می‌باشد؟	با عنایت به مواد ۶۸۴ قانون مدنی، عقد ضمان تضمین و ارائه وثایق از مصادق معامله است. ضمن اینکه طبق بند ۲۱ استاندارد حسابداری شماره ۱۲ با عنوان افشاء اطلاعات در خصوص اشخاص وابسته، ضمانت‌ها و وثایق به عنوان معامله تلقی شده است.
۳	چنانچه شرکتی مازاد بر میزان یک دهم سرمایه خویش، اندوخته قانونی در نظر گرفته و در حسابها منظور نموده باشد، آیا می‌تواند بر اساس مصوبه مجمع عمومی عادی خویش، مازاد مذکور را از اندوخته برداشت نماید؟	باستفار از ماده ۲۳۹ اصلاحیه قانون تجارت، در صورتی که اندوخته قانونی مازاد بر حد نصاب پیش‌بینی شده در مواد ۱۴۰ و ۲۳۸ وضع شده باشد، قبل از انحلال شرکت قابل تقسیم بین سهامداران نمی‌باشد.
۴	در صورت عدم تقسیم سود بین سهامداران آیا در نظر گرفتن نسبت معینی از سود خالص سال مالی شرکت جهت پاداش هیات مدیره مجاز می‌باشد.	طبق ماده ۲۴۱ اصلاحیه قانون تجارت، حد نصاب پاداش هیئت مدیره با توجه به نوع شرکت سهامی (عام و خاص) درصدی از سود تقسیم شده بین صاحبان سهام است. بنابراین به هر علت سود بین صاحبان سهام تقسیم نشود، پاداش هیات مدیره قابل پرداخت نخواهد بود.

ردیف	پرسش	توضیحات	پاسخ
۵	ما بایه التفاوت حاصل از فروش حق تقدم سهامدارانی که از حق تقدم خود در مهلت قانونی استفاده ننموده‌اند به مبلغی بیش از مبلغ اسمی، صرف سهام محسوب می‌شود یا متعلق به سهامداران قبلی است؟	اگرچه در این خصوص به صراحت در اصلاحیه قانون تجارت اشاره نشده ولی با عنایت به مفاد مواد ۳۵ و ۱۶، تفاوت ایجاد شده متعلق به سهامدارانی است که از حق تقدم خود استفاده نکرده‌اند.	
۶	آیا امکان فعالیت شاغلین انفرادی در قالب موسسات یکنفره وجود دارد؟	با در نظر داشتن ماده ۲۴ اساسنامه جامعه و تبصره یک ماده چهار آئین‌نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی در حال حاضر با توجه به مقررات فعلی جامعه، فعالیت حسابداران رسمی شاغل افرادی در چارچوب موسسات یکنفره امکان پذیر نبوده و با توجه به تبصره ۳ قانون تشکیل جامعه، فعالیت شاغلین مزبور در موسسات یکنفره منوط به پیش‌بینی این موضوع در اساسنامه جامعه می‌باشد.	
۷	در صورتی که پس از صدور گزارش حسابرسی و بازرگانی، مجمع عمومی عادی تشکیل نگردد و صورتهای مالی به تصویب نرسد، مسئولیت حسابرس و بازرگانی چیست؟	از آنجاکه بازرس یا بازرگان شرکت طبق ماده ۱۵۴ اصلاحیه قانون تجارت در مقابل شرکت و اشخاص ثالث نسبت به تخلفاتی که در انجام وظایف خود مرتکب می‌شوند طبق قواعد عمومی مرتبط به مسئولیت مدنی، مسئول جبران خسارت خواهند بود و این مسئولیت محدود به دوره ماموریت بازرس نیست و همواره صادق است، و از طرفی به موجب ماده ۱۵۰ قانون، بازرس یا بازرگان موضع‌گفند با توجه به ماده ۱۴۸ قانون، گزارش جامعی راجع به وضع شرکت به مجمع عمومی عادی تسلیم کنند، بنابراین بازرس یا بازرگان اولاً در هر زمانی (حتی پس از مدت ماموریت) موظف به تسلیم گزارش فوق الذکر می‌باشند. ثانیاً مسئول جبران خسارات وارد می‌باشند و این امر محدود به زمان معینی از جمله مدت ماموریت بازرس نیست. لذا در صورتیکه مطابق ماده ۹۱ قانون چنانچه هیئت مدیره مجمع عمومی عادی سالانه را در موعد مقرر دعوت نکند، بازرس یا بازرگان شرکت مکلفند رأساً اقدام به دعوت مجمع مزبور نمایند در صورتی که مجمع عمومی عادی با دعوت هیات مدیر تشکیل نشود و بازرس یا بازرگان نیز نتوانند مجمع را دعوت نمایند اجرای ماده ۹۱ پس از گذشت یکسال مالی بلا اجرا خواهد ماند.	
۸	طبق ماده ۱۲۶ اصلاحیه قانون تجارت "هیچکس نمی‌تواند در عین حال مدیریت عامل بیش از یک شرکت را داشته باشد." آیا اگر شرکتی دارای شرکت فرعی در خارج از ایران باشد، و مدیریت هر دو شرکت با یکنفر باشد، خلاف ماده مذکور عمل شده؟	مراد از مفهوم کلمه "شرکت" در ماده ۱۲۶ اصلاحیه قانون تجارت منحصرآ شرکت‌های تجارتی موضوع ماده ۲۰ قانون تجارت است که به موجب مقررات خاص ثبت، نزد مرتع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده به موجب مفاد ماده ۵۸۳ همان قانون دارای شخصیت حقوقی می‌شوند. بنابر حکم ماده ۱۲۶ قانون مذکور ناظر بر شرکت‌هایی است که به موجب مقررات قانون تجارت و در قالب تفسیر خاص این قانون به وجود آمده است. در ثانی با امعان نظر به قاعده محلی یا درون مرزی بودن قوانین (به استثنای قوانین مربوط به احوال شخصی) اساساً دایره شمول مقررات قانون تجارت محدود به مرزهای سیاسی و جغرافیایی ایران است. بنابراین حکم ماده ۱۲۶ قانون مورد بحث نمی‌تواند در مورد شرکت‌های غیر ایرانی و خارج از مرزهای سیاسی و جغرافیایی ایران لازم اجرا باشد.	

ردیف	پرسش	توضیحات
۹	در صورت عدم ارائه اطلاعات و مدارک مورد نیاز در چه صورت می‌باشد؟	در صورت عدم ارائه اطلاعات و مدارک مورد نیاز در موعده مقرر تکلیف بازرس به چه صورت می‌باشد؟
۱۰	در صورت عدم دعوت مجمع عمومی سالیانه در موعده مقرر تکلیف بازرس به چه صورت می‌باشد؟	طبق مفاد ماده ۹۱ اصلاحیه قانون تجارت در صورتی که هیات مدیره در موعده مقرر در اساسنامه مجمع عمومی عادی سالانه را دعوت ننماید بازرس موظف به دعوت مجمع عمومی است و در صورتی که در اولین دعوت، حذف انتخاب لازم جهت تصمیم‌گیری حاصل نشد، تکلیف بازرس جهت دعوت مجدد از مجمع عمومی عادی سالانه در مهلت پیش‌بینی شده در اساسنامه همچنان به قوت خود باقی است.
۱۱	آیا انتخاب بیش از یک نفر شخص حقیقی به عنوان مدیر عامل مجاز می‌باشد؟	با استنبط از مفاد ماده ۱۲۴ اصلاحیه قانون تجارت، انتخاب بیش از یک نفر شخص حقیقی به عنوان مدیر عامل مغایرتی با قانون تجارت ندارد و در این حالت، حدود اختیارات طبق اساسنامه و قانون مشخص خواهد شد.
۱۲	در هنگامیکه حسابرس مسئولیت بازرس قانونی ندارد آیا همچنان می‌باشد مفاد قانون تجارت را بررسی و موارد عدم رعایت را در گزارش حسابرسی درج نماید؟	طبق ماده ۴ آئین‌نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابداران رسمی در مواردی که حسابرس مسئولیت بازرس قانونی را به عهده ندارد، مکلف است که موارد عدم رعایت قوانین و مقررات تجاری و مالیاتی توسط شخصیت حسابداری مورد گزارش را در سایر موارد درج نماید.
۱۳	با عنایت به اهمیت موضوع قوانین و مقررات آیا میزان اهمیت معیاری جهت تشخیص قابل درج بودن یا غیرقابل درج بودن در گزارش حسابرسی می‌باشد؟	موضوع سطح اهمیت در رابطه با موارد عدم رعایت قوانین و مقررات به منظور موارد قابل درج در گزارش موضوعیت ندارد.
۱۴	منظور از "سایر قوانین" در مفاد بند الف ماده ۴ آئین‌نامه اجرایی تبصره ۴ قانون کلیه قوانین جاری است یا سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت واحد رسیدگی؟	منظور از "سایر قوانین" در مفاد بند الف ماده ۴ آئین‌نامه اجرایی تبصره ۴ قانون کلیه قوانین جاری است یا سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت واحد رسیدگی؟

ردیف	پرسش	توضیحات
۱۵	آیا غیر از اعضای جامعه حسابداران رسمی و سازمان حسابرسی، سایرین مجاز به ارائه خدمات موضوع بند ت ماده ۱ اساسنامه جامعه می باشند؟	با توجه به مفاد ماده واحده قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی و نیز بند "ح" تبصره ماده یک اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، صرفاً ارائه خدمات احصاء شده در ماده واحده فوق در حیطه اختیارات و وظایف حسابداران رسمی است و سایر خدمات حرفه ای پیش بینی شده در بند "ت" ماده یک اساسنامه جامعه را سایر اشخاص (غیر عضو) می توانند انجام دهند.
۱۶	آیا گزارش های صادره توسط شرکای موسسات حسابرسی، مستقل از موسسه متبع (در سربرگ شخصی شریک) از موارد تخلف از مقررات جامعه است ولی گزارش های صادره دارای اعتبار است؟	صدور گزارش حسابرسی توسط شرکای موسسات حسابرسی بطور مستقل از موسسه متبع (در سربرگ شخصی شریک) از موارد تخلف از مقررات جامعه است ولی گزارش های صادره دارای اعتبار است.
۱۷	منظور از سرمایه مطرح شده در ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت سرمایه ثبت شده است یا پرداخت شده؟	در موارد مختلف اصلاحیه قانون تجارت که موضوع سرمایه مطرح شده، منظور سرمایه ثبت شده بوده و موارد خاص که در نظر قانون گذار سرمایه پرداخت شده باشد به صراحت در قانون ذکر شده است. بنابراین منظور از سرمایه ذکر شده در ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون، سرمایه ثبت شده می باشد.
۱۸	نوع شخصیت بازرس در شرکتهای سهامی بر اساس قانون تجارت به چه صورت است و آیا می توان شخص حقوقی را به عنوان بازرس انتخاب نمود؟	طبق مفاد مواد ۱۴۴ و ۱۴۶ اصلاحیه قانون تجارت انتخاب بازرس اصلی و علی البدل توسط مجمع عمومی صاحبان سهام برای هر سال الزامی شده است. با توجه به مفاد ماده ۱۴۷ همین قانون به طور ضمنی مستفاد می شود که بازرسان می باید از بین اشخاص حقیقی انتخاب شوند. لیکن در قانون تشکیل جامعه، که قانون خاص و موخر بر اصلاحیه قانون تجارت می باشد وظیفه حسابرس و بازرس قانونی شرکت های مختلف را به عهده حسابداران رسمی (اشخاص حقیقی) گذاشته و در تبصره ۳ قانون فوق الذکر برای انجام حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت های مزبور اجازه تشکیل موسسات حسابرسی (اشخاص حقوقی) را داده است. با توجه به موارد فوق، اشخاص حقوقی عضو جامعه مجاز به پذیرش وظیفه بازرس قانونی در شرکت های سهامی هستند. ضمن اینکه در ماده ۲ آئین نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه ای حسابداران ذیصلاح به عنوان حسابدار رسمی، اشخاص حقوقی احصاء شده در بند های "الف" تا "ز" ماده مزبور مکلف شده اند بازرس قانونی خود را از میان موسسات حسابرسی انتخاب نمایند.

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۱۹	<p>حق حضور و پاداش دریافتی متعلق به شخص حقوقی است یا شخص معرفی شده به نمایندگی حقیقی؟</p> <p>-در ماده ۱۳۴ اصلاحیه قانون تجارت، پاداش و حق حضور در جلسات صرفاً برای اعضای هیئت مدیره پیش‌بینی شده است. از سوی دیگر طبق ماده ۱۱۰ قانون مزبور، شخص حقوقی که به سمت عضو هیئت‌مدیره انتخاب می‌شود موظف است یک نفر را به نمایندگی خود به شرکت معرفی نماید. رابطه بین شخص حقوقی عضو هیئت‌مدیره و نمایندگی وی که به شرکت سرمایه‌پذیر معرفی می‌شود. رابطه مباشری است و لذا حق‌الرحمه نماینده مزبور بر اساس توافق با شخص حقوقی ذیربطری صورت می‌گیرد. بنابراین پاداش و حق حضور پرداختی توسط شرکت سرمایه‌پذیر متعلق به شخص حقوقی عضو هیئت‌مدیره (شرکت سرمایه‌گذار) می‌باشد؟</p>		
۲۰	<p>آیا پرداخت پاداش و حق حضور به شخص حقیقی (نماینده شخص حقوقی) مجاز می‌باشد؟</p> <p>-پرداخت پاداش و حق حضور مربوط به اشخاص حقوقی (عضو هیئت‌مدیره) به سایرین از جمله نماینده معرفی شده توسط وی، باید بر اساس مجوز کتبی (صاحبان امضای مجاز شرکت سرمایه‌گذار) صورت گیرد؟</p>		
۲۱	<p>آیا پاداش مربوط به عضو حقوقی هیئت‌مدیره باید جزو ارقام درآمد شرکت سرمایه‌پذیر منظور گردد؟</p> <p>-پاداش دریافتی بخشی از درآمدهای شرکت سرمایه‌گذار تلقی می‌گردد؟</p>		
۲۲	<p>آیا پاداش مربوط به عضو حقوقی هیئت‌مدیره باید جزو ارقام درآمد شرکت سرمایه‌پذیر منظور گردد؟</p> <p>در صورت عدم رعایت مقررات فوق، نحو برخورد حسابرس و بازرس چگونه خواهد بود؟</p> <p>-عدم رعایت مقررات فوق باید طبق "دستورالعمل تهیه و ارائه گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی" در بخش "گزارش در مورد سایر الزامات قانونی و مقرراتی" به نحو مقتضی منعکس گردد؟</p>		

پرسش و پاسخ کارگروه قوانین و مقررات
از تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۶ لغایت ۱۳۹۴/۱۱/۱۶

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ جلسه
۲۳	آیا تأدیه سرمایه تعهدی توسط سهامداران و انکاس حسابداری رویداد مالی مزبور، مستلزم انجام تشریفات قانونی مربوط در اداره ثبت شرکت‌ها (روزنامه رسمی) است؟	طبق شواهد و نمونه‌های موجود، هرچند در حال حاضر پرداخت سرمایه تعهدی در اداره ثبت شرکت‌ها ثبت و در روزنامه رسمی آگهی می‌شود، لیکن لایحه اصلاحی مصوب سال ۱۳۴۷ قانون تجارت، فاقد حکم یا شروطی دائر بر لزوم ثبت پرداخت حصه سرمایه تعهدی صاحبان سهام در اداره مزبور است. از این رو، عدم ثبت رویداد فوق در اداره ثبت شرکت‌ها و آگهی آن در روزنامه رسمی به هر دلیل، مانع از ثبت حسابداری رویداد فوق‌الذکر به عنوان تأدیه سرمایه تعهدی صاحبان سهام نخواهد بود.	۱۳۹۲/۱۱/۱۳
۲۴	در شرکت‌هایی که فاقد واحدی تحت عنوان "صندوق" هستند، نحوه توزیع و نگهداری سهام وثیقه اعضای هیئت مدیره (موضوع ماده ۱۱۵ اصلاحیه قانون تجارت)، چگونه است؟	صندوق نمادی از جایگاه حفاظت شده است و می‌تواند صندوق بانک و یا هر محل محفوظ دیگری برای نگهداری اوراق سهام باشد، لذا نگهداری اوراق سهام (از جمله سهام وثیقه) الزاماً متراffد با وجود واحد صندوق به معنای تشکیلاتی آن نیست.	۱۳۹۲/۱۲/۱۱
۲۵	در راستای آیین‌نامه اجرایی قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی ...، منظور از اصطلاح "بنگاه اقتصادی"، کلیه شرکت‌ها اعم از تولیدی و خدماتی و یا بازرگانی می‌باشد و برای استثناء، صراحت قانونی لازم است، لذا کلیه شرکت‌های بازرگانی نیز واجد شرایط قانونی مورد نظر آیین‌نامه می‌باشد.	در ماده ۱۷ آیین‌نامه اجرایی قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی ...، منظور از اصطلاح "بنگاه اقتصادی"، کلیه شرکت‌ها اعم از تولیدی و خدماتی و یا بازرگانی می‌باشد و برای استثناء، صراحت قانونی لازم است، لذا کلیه شرکت‌های بازرگانی نیز واجد شرایط قانونی مورد نظر آیین‌نامه می‌باشد.	۱۳۹۲/۱۲/۱۱
۲۶	با توجه به مصوبه سازمان بورس و اوراق بهادار مبنی بر عضویتِ عضو غیر موظف هیئت مدیره در کمیته‌های حسابرسی شرکت‌ها، مشمول ماده ۱۳۴ اصلاحیه قانون تجارت در خصوص پرداخت حق حضور در جلسات کمیته حسابرسی به عضو مذکور، چگونه است؟	بر اساس قسمت اخیر ماده ۱۳۴ اصلاحیه قانون تجارت، چنانچه عضویت در کمیته‌های حسابرسی به تبع سمت آنان در هیئت مدیره باشد، مشمول ماده ۱۳۴ اصلاحیه قانون تجارت می‌باشد.	۱۳۹۳/۴/۱

پرسش و پاسخ کارگروه قوانین و مقررات
از تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۶ لغایت ۱۳۹۴/۱/۱۶

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ جلسه
۲۷	آیا پذیرش سمت متولی در صندوق‌های سرمایه‌گذاری زمین و ساختمان، توسط مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، جایز است؟	با توجه به مفاد مواد ۱۷، ۴۳ و ۴۷ اساسنامه صندوق سرمایه‌گذاری زمین و ساختمان و تداخل وظایف نظارتی و وظایف اجرایی پیش‌بینی شده برای متولی طبق مفاد مذکور، پذیرش سمت متولی در صندوق‌های مذکور توسط مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، اصولی نیست.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۲۸	آیا حکم ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت، نسبت به اشخاص حقوقی مشمول همان شرایط و تعهدات و مسئولیت‌های مدنی و جزایی عضو هیئت مدیره بوده و از این رو، مشمول ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت نیز می‌گردد؟	با توجه به مفاد ماده ۱۱۰ اصلاحیه قانون تجارت، نمایندگان اشخاص حقوقی مشمول همان شرایط و تعهدات و مسئولیت‌های مدنی و جزایی عضو هیئت مدیره بوده و از این رو، مشمول ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت نیز می‌گردد.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۲۹	آیا چنانچه اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل دو شرکت با معاملات رقابتی، در شرکت رقیب صرفاً سهامدار یا کارمند (نه در سطح مدیران ارشد) باشند، مشمول حکم ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت خواهند بود؟	با توجه به مفاد ماده ۱۳۳ اصلاحیه قانون تجارت، چنانچه مدیران و مدیر عامل شرکت، سهامدار یا کارمند شرکت دیگری نیز باشند، نمی‌توانند معاملاتی نظیر معاملات شرکت که متضمن رقابت با عملیات شرکت باشد، انجام دهند، لیکن فعالیت شرکت‌هایی که اشخاص مذکور سهامدار و یا کارمند آن باشند، مشمول مفاد ماده فوق نمی‌باشد.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۳۰	ارائه خدمات حسابرسی عملیاتی در قالب کدام یک از انواع خدمات موضوع مفاد اساسنامه مؤسسات حسابرسی قرار می‌گیرد؟	خدمات حسابرسی عملیاتی در ردیف خدمات بند ۵-۶ ماده ۶ اساسنامه نمونه مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران قرار می‌گیرد.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۳۱	آیا پرداخت مخارج مسافرت و اقامات عضو هیئت مدیره و یا در اختیار گذاردن خودرو شرکت به نامبرده، از مصادیق معاملات موضوع ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ محسوب می‌گردد؟	با توجه به تعریف معاملات تجاری طبق مفاد ماده ۲ قانون تجارت، پرداخت مخارج مسافرت و اقامات عضو هیئت مدیره و همچنین استفاده از خودروی شرکت توسط عضو هیئت مدیره، معامله تلقی نمی‌شود.	۱۳۹۳/۷/۱۶

بررسی و پاسخ کارگروه قوانین و مقررات
از تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۶ تا ۱۳۹۴/۱۱/۱۶

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ جلسه
۳۲	آیا پذیرش سمت رئیس کمیته حسابرسی در شرکتی که شرط آن عضویت در هیئت مدیره نیز باشد، جایز است؟	با توجه به مفاد بند "ث" ماده (۱) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، حسابداران رسمی شاغل عضو جامعه حسابداران رسمی ایران نمی‌توانند عنوان عضو هیئت مدیره و رئیس کمیته حسابرسی در شرکت‌ها را بپذیرند.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۳۳	آیا حضور حسابداران رسمی شاغل به عنوان نماینده سهامداران حقوقی در مجتمع شرکت‌ها و یا عضویت آنان در هیئت رئیسه مجتمع مزبور، در شرایطی که همزمان حسابرس و بازارس قانونی شرکت با شرکت‌های مرتبط با سهامداران فوق باشند، جایز است؟	نظر به اینکه طبق آیین رفتار حرفه‌ای، حسابدار رسمی شاغل باید از پذیرش و انجام فعالیت‌هایی که ممکن است به استقلال حرفه‌ای وی لطمہ وارد کند خودداری نماید، لذا به دلیل امکان وجود عدم رعایت استقلال و بی‌طرفی حسابرس، حسابدار رسمی شاغل باید از پذیرش سمت‌های مطروحه، خودداری کند.	۱۳۹۳/۷/۱۶
۳۴	آیا دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز از مراجع ذیربط که بر اساس مصوبات و آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی و اداری و تشکیلاتی مصوب هیئت امنی خود که حسب مورد به تأیید وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت و آموزش پژوهشی می‌رسد، اداره می‌شوند، مشمول مقررات قانون ارتقای سلامت اداری و مقابله با فساد می‌باشند؟	با توجه به مفاد ماده ۲ قانون ارتقای سلامت اداری و مقابله با فساد، دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی، مشمول قانون مزبور می‌باشند.	۱۳۹۳/۱۱/۵
۳۵	آیا زوج بودن تعداد اعضای هیئت مدیره در شرکت‌های سهامی، برخلاف مفاد اصلاحیه قانون تجارت است؟	به استثنای این مطلب که تعداد اعضای هیئت مدیره در شرکت‌های سهامی عمومی نباید از ۵ نفر کمتر باشد، در سایر شرکت‌ها، زوج بودن تعداد اعضای هیئت مدیره، برخلاف مفاد اصلاحیه قانون تجارت نبوده و تصمیمات هیئت مدیره طبق مفاد اساسنامه صورت می‌گیرد.	۱۳۹۳/۱۱/۵

پرسش و پاسخ کارگروه قوانین و مقررات
از تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۱۶ لغایت ۱۳۹۴/۱/۱۶

ردیف	پرسش	پاسخ	تاریخ جلسه
۳۶	آیا انتقال بخشی از حق تقدمنهای استفاده نشده توسط سهامداران به ارزش اسمی به هیئت مدیره و کارکنان شرکت، مطابق مفاد اصلاحیه قانون تجارت است؟	در صورتی که مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام، در ارتباط با افزایش سرمایه و استفاده از حق تقدم سهام با حضور صد درصد صاحبان سهام تشکیل شده باشد و تمامی سهامداران، اختیار انتقال حق تقدم سهام خود را به ارزش اسمی به هیئت مدیره واگذار نموده باشند، مغایر با مفاد اصلاحیه قانون تجارت نیست.	۱۳۹۳/۱۲/۳
۳۷	آیا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه، در راستای انجام وظایف حسابرس مستقل و بازرس قانونی خود، مکلفند مفاد ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان بازرگانی کل کشور را در خصوص گزارش موارد سوء جریانات شناسایی به آن سازمان، رعایت نمایند.	در صورتی که شرکت یا سازمانی مشمول بند "الف" ماده (۲) قانون تشکیل سازمان بازرگانی کل کشور باشد، مشمول مفاد ماده (۱۲) قانون مزبور نیز بوده و اگر بازرس شرکت یا سازمان مزبور در جریان رسیدگی خود به سوء جریانی برخورد کند، باید موضوع را به بازرگانی کل کشور گزارش نماید.	۱۳۹۴/۱/۱۶

ردیف	پرسش	توضیحات
۳۸	آیا پذیرش سمت حسابرس مستقل در شرکت‌های در حال تصفیه توسط موسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی عضو جامعه، منوط به پذیرش سمت ناظر در شرکت‌های در حال تصفیه نیست	<p>پاسخ</p> <p>طبق مفاد بند ۹۵ جدول تخلفات و تنبیه‌های انضباطی موضوع ماده ۱۹ آیین نامه اجرایی هیئت انتظامی موضوع ماده ۴۱ اساسنامه جامعه، مربوط به پذیرش سمت بازرس قانونی در شرکت‌های سهامی بوده و مربوط به پذیرش سمت ناظر در شرکت‌های در حال تصفیه نیست.</p>
۳۹	آیا درخصوص کاهش اجباری سرمایه طبق مفاد ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت، ارائه گزارش توجیهی هیئت مدیره و اظهارنظر بازرس قانونی درباره آن، ضروری است؟	<p>در شرایطی که کاهش اجباری سرمایه در اجرای ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت صورت می‌گیرد، نیاز به گزارش هیئت مدیره و اظهارنظر بازرس در خصوص توجیه کاهش سرمایه نیست.</p>
۴۰	آیا در شرایطی که صورتهای مالی واحد تجاری به تایید هیئت مدیره نرسیده است، صدور گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی درباره آن امکان پذیر است؟	<p>طبق نظر کارگروه فنی و استانداردها که در جلسه شماره ۱۳۶ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ ارائه گردیده است:</p> <p>الف. باتوجه به بخش ۷۰۰ استانداردهای حسابرسی، صدور گزارش حسابرس مستقل منوط به دریافت صورتهای مالی تایید شده توسط هیئت مدیره می‌باشد. بنابراین در صورت عدم تایید صورتهای مالی توسط هیئت مدیره، صدور گزارش حسابرس مستقل در این خصوص امکان پذیر نیست.</p> <p>ب. باتوجه به مفاد اصلاحیه قانون تجارت، به ویژه مفاد ماده ۱۵۱، بازرس قانونی وظیفه دارد گزارش خود را در موعد مقرر اساسنامه به مجمع عمومی</p>

۱۳۹۵/۰۴/۱۲	<p>صاحبان سهام و در صورت لزوم به مراجع پیش‌بینی شده در قانون مزبور ارائه نماید.</p> <p>قبول سمت بازرس توسط موسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی عضو جامعه، برای انجام وظایف بازرس قانونی کافی بوده و عدم انجام تکالیف مقرر در ماده ۱۰۶ اصلاحیه قانون تجارت از سوی شرکت، مانع انجام تکالیف بازرس قانونی نمی‌باشد.</p>	<p>آیا قبول سمت بازرس توسط موسسات حسابرسی و شاغلین انفرادی عضو جامعه، برای انجام وظایف بازرس قانونی کافی بوده و عدم انجام تکالیف مقرر در ماده ۱۰۶ اصلاحیه قانون تجارت از سوی شرکت، مانع انجام تکالیف بازرس قانونی نمی‌باشد</p>	۴۱
۱۳۹۵/۰۴/۱۲	<p>علیرغم آنکه موضوع ادغام در قانون تجارت ایران مسکوت مانده، لیکن در قوانین دیگری نظیر ماده ۱۱۱ قانون مالیات‌های مستقیم و در قانون اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، موضوع مورد توجه مراجع ذیصلاح قرار گرفته است. به علاوه با عنایت به رویه اداره ثبت شرکت‌ها ، در ثبت آگهی ادغام شرکت‌ها، عملاً موضوع ادغام از سوی اداره ثبت شرکت‌ها نیز پذیرفته شده تلقی می‌شود.</p>	<p>آیا موضوع ادغام موسسات و شرکت‌ها، در قانون تجارت ایران پیش‌بینی گردیده است؟</p>	۴۲
۱۳۹۵/۰۴/۱۲	<p>قانون به طور کلی عطف به مسابق نمی‌شود، اما اگر در متن قانون تاریخ اجرای آن به عقب برده شده باشد، در این صورت عطف به مسابق منطبق با قانون است.</p>	<p>آیا قوانین جدید عطف به مسابق می‌شود؟</p>	۴۳
۱۳۹۵/۰۵/۲۴	<p>کلیه خدمات قابل ارائه در چارچوب موضوع اساسنامه موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران با موضوع قراردادهای مطروحه در بخشنامه مزبور از قبیل حسابرسی و دیگر خدمات مرتبط با آن شامل حسابرسی مالی، حسابرسی داخلی و عملیاتی ، بازرگانی دفاتر قانونی، خدمات تنظیم صورت‌های مالی ، اصلاح حساب و حسابداری، طرح و اجرای سیستم‌های مالی اعم از</p>	<p>آیا خدمات درخواستی مطروحه در بخشنامه شماره ۵۳۴/۹۰۵۳ مورخ ۱۳۸۳/۰۸/۲۶ مدیرکل درآمد حق بیمه سازمان تامین اجتماعی، با انواع خدمات مندرج در موضوع فعالیت اساسنامه موسسات حسابرسی عضو جامعه، مطابقت دارد؟</p>	۴۴

۱۳۹۵/۰۹/۲۱	<p>دستی یا مکانیزه، خدمات حسابداری و سایر خدمات مرتبط با امور مالی و حسابداری، مطابقت دارد.</p> <p>" به موجب ماده ۲۷۶ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی تا ۱۳۹۴/۴/۳۱ به مراجع مذکور در آن ماده بایستی تخلفات صورت گرفته را گزارش کنند بنابراین در سال ۱۳۹۵ اگر یکی از مصادیق جرائم موضوع ماده ۲۷۴ صورت گرفته باشد، بایستی گزارش گردد. لازم به توضیح است که بخشی از تکالیف مزبور در قانون ارتقا سلامت نظام اداری و مقابله با فساد نیز پیش بینی شده است. "</p>	<p>آیا حسابداران رسمی در راستای انجام وظایف حسابرس مستقل و بازرس قانونی خود مکلفند موارد عدم رعایت و تخلفات قانونی مندرج در ماده ۲۷۴ قانون مالیاتهای مستقیم، را گزارش نمایند؟</p>	۴۵
------------	---	---	----

**در ارتباط با مفاد تبصره ۲ ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت
مصوب ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران**

پوشن ۱ : آیا عضویت هم‌زمان اعضای "هیئت مدیره شرکت اصلی" در "شرکت‌های فرعی"، از جمله موارد "تصدی در بیش از یک شرکت" می‌باشد؟ و در صورتی که اعضای "هیئت مدیره شرکت اصلی" بابت تصدی "سمت هیئت مدیره شرکت‌های فرعی" هیچ‌گونه وجهی دریافت ننمایند، آیا مشمول مفاد مصوبه مذکور می‌باشند؟ ضمناً با توجه به اینکه در مصوبه مذکور عنوان گردیده: "بخشی از سرمایه آن متعلق به دولت یا نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی"، آیا منظور درصد مشخصی از سرمایه (به طور مثال بیش از ۵۰٪) بوده و یا "هر درصدی از سهام"، مشمول این مصوبه خواهد بود؟ چنانچه "مالکیت سرمایه دولت، نهادها یا مؤسسات عمومی غیردولتی در شرکت‌ها" به طور غیرمستقیم باشد، آیا "شرکت‌های سرمایه‌پذیر" مشمول مفاد مصوبه مذکور می‌باشند؟

پاسخ : عضویت هم‌زمان اعضای "هیئت مدیره شرکت اصلی" در "شرکت‌های فرعی" که تمام یا بخشی از سرمایه آنها متعلق به دولت، نهادها و یا مؤسسات عمومی غیردولتی می‌باشد، فارغ از دریافت یا عدم دریافت حق حضور و هرگونه وجوده دیگر و همچنین بدون در نظر گرفتن میزان سرمایه و مالکیت، مشمول مفاد تبصره ۲ ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت می‌باشد.

پوشن ۲ : از آنجایی که دستیابی به اطلاعات مربوط به اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل کلیه شرکت‌های مشمول مصوبه مذکور، به سهولت امکان‌پذیر نبوده و به ویژه اطلاعات مرتبط با "حق حضور در جلسات و پاداش" نیز در بخش عمده موارد، افشاء نمی‌شود و با توجه به اینکه بازرس قانونی قادر امکانات لازم برای راستی‌آزمایی اطلاعات ارائه شده در مورد تصدی و یا عدم تصدی اعضای هیئت‌مدیره شرکت موضوع گزارش بازرس در سایر شرکت‌ها است، وظیفه و نحوه برخورد حسابرس و بازرس در این خصوص چگونه می‌باشد؟

پاسخ : حسابرس و بازرس قانونی در خصوص کنترل رعایت تبصره ۲ ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مکلفند، کلیه رسیدگی‌های لازم را طبق استانداردهای حسابرسی به عمل آورده و نسبت به اخذ تأییدیه مدیران که به امضای کلیه اعضای هیئت‌مدیره و مدیر عامل شرکت رسیده و مبین رعایت مفاد تبصره فوق الذکر باشد، اقدام نمایند.

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۴۶	چگونگی گزارشگری حسابرس در ارتباط با موارد عدم رعایت و تخلفات قانونی مندرج در ماده ۲۷۴ قانون اصلاح مالیاتهای مستقیم مصوب تیر ماه ۱۳۹۴ مورد مذکور در آن ماده باشد ، بایستی گزارش گردد. لازم به توضیح است که بخشی از تکالیف مذبور در قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد نیز پیش بینی شده است.	به موجب ماده ۲۷۶ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۰۳ و اصلاحات بعدی تا ۱۳۹۶/۰۴/۳۱ مراجع مذکور در آن ماده بایستی تخلفات صورت گرفته را گزارش کنند. بنا براین در سال ۱۳۹۵ اگر یکی از مصادیق جرایم موضوع ماده ۲۷۴ صورت گرفته باشد ، بایستی گزارش گردد. لازم به توضیح است که بخشی از تکالیف مذبور در قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد	۱۳۹۵/۰۹/۲۱
۴۷	یک شرکت سهامی در تیرماه ۱۳۹۵ مجمع عمومی عادی سالانه سال ۱۳۹۴ را برگزار و ضمن تصویب صورت های مالی سال ۱۳۹۴، بازرس قانونی (شخص حقیقی) شرکت را انتخاب نموده است و صورت جلسه در روزنامه رسمی درج شده است. سهامداران شرکت مذکور حاضر به برگزاری مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده جهت تغییر بازرس قانونی و انتخاب مؤسسه حسابرسی به عنوان بازرس قانونی نیستند. سؤال (یک) آیا مؤسسه حسابرسی می تواند حسابرسی سال ۱۳۹۵ شرکت فوق را در اسفند ماه ۱۳۹۵ پذیرفته و قرارداد حسابرسی صورت های مالی منعقد نماید؟	با توجه به قوانین و مقررات موجود، مؤسسه حسابرسی مجاز به انعقاد قرارداد نمی باشد.	۱۳۹۶/۰۱/۲۷
۴۸	سؤال (دو) آیا مؤسسه حسابرسی می تواند پس از پایان سال ۱۳۹۵، در فور دین سال ۱۳۹۶ قبل از برگزاری مجمع عمومی عادی صاحبان سهام و تصویب صورت های مالی سال ۱۳۹۵، حسابرسی سال ۱۳۹۵ شرکت را پذیرفته و قرارداد حسابرسی صورت های مالی را منعقد نماید؟	از آنجاییکه مطابق ماده ۱۱۰ اصلاحیه قانون تجارت اشخاص حقوقی می توانند به مدیریت شرکت انتخاب شوند و در این صورت مسئولیت های مدنی شخص حقیقی عضو هیئت مدیره را دارند، لذا نگهداری تعداد لازم از سهام شخص حقوقی در شرکت متبعه به عنوان سهام وثیقه کفایت می نماید.	۱۳۹۶/۰۲/۰۳
۴۹	در ارتباط با مفاد تبصره ۲ ماده ۲۴۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصطفوب ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ مجلس شورای اسلامی :	عضویت هم زمان اعضای هیئت مدیره شرکت اصلی در شرکت های فرعی از جمله موارد تصدی در بیش از یک شرکت می باشد و در صورتیکه اعضاء هیئت مدیره شرکت اصلی بابت تصدی سمت هیئت مدیره شرکت های فرعی هیچگونه وجهی دریافت ننمایند آیا مشمول مفاد مصوبه مذبور می باشند؟ ضمناً با توجه به اینکه در مصوبه مذبور عنوان گردیده: "بخشی از سرمایه آن متعلق به دولت یا نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی" آیا منظور درصد مشخصی از سرمایه (بطور مثال بیش از ۵۰٪) بوده و یا چنانچه هر درصدی از سهام، مشمول این مصوبه خواهد بود	۱۳۹۶/۰۲/۲۴

قوانين و مقررات

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۵۰			<p>ب- از آنجائیکه دستیابی به اطلاعات مربوط به اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل کلیه شرکت های مشمول مصوبه مذکور به سهوالت امکان پذیر نبوده و به ویژه اطلاعات مرتبط با حق حضور در جلسات و پاداش نیز در بخش عده موارد، افشاء نمی شود و با توجه به اینکه بازرس قانونی فاقد امکانات لازم برای راستی از مایه اطلاعات ارائه شده در مورد تصدی و یا عدم تصدی اعضای هیئت مدیره شرکت موضوع گزارش بازرس در سایر شرکت ها است، وظیفه و نحوه برخورد حسابرس و بازرس در این خصوص چگونه می باشد؟</p>
۵۱			<p>۱- در صورتیکه هر یک از ذینفعان (از جمله سهامداران جزء شرکت) درخواست صورت های مالی یا سایر اطلاعات از بازرس قانونی شرکت داشته باشند و شرکت نیز اطلاعات مزبور را در اختیار ایشان قرار ندهد، آیا بازرس قانونی اجازه ارایه اطلاعات مورد درخواست سهامداران را بطور مستقیم دارد و تا چه اندازه بایستی در این خصوص پاسخگو باشد؟</p> <p>۲- در صورتی که بازرس قانونی قبل از قبول سمت بازرسی در سنتوات قبل، وظیفه حسابرسی شرکت را به عهده داشته، آیا امکان ارایه اطلاعات مندرج در بند ۲-۱ فوق به سهامداران درخواست کننده اطلاعات در خصوص مدتی که بازرس قانونی شرکت نبوده را، خواهد داشت؟</p>
۵۲			<p>چگونگی درج موارد موضوع وظایف بازرس قانونی در گزارش حسابرسی صادره توسط موسسه حسابرسی برای شرکت سهامی که موسسه حسابرسی بازرس قانونی شرکت نبوده (انتخاب حسابرس بعد از پایان سال مالی صورت پذیرفته، بطور مثال انجام حسابرسی عملکرد سنتوات مالی ۱۳۹۴ و ما قبل که امسال قرارداد منعقد می شود)؟</p>

قوانين و مقررات

ردیف	پرسش	پاسخ	توضیحات
۵۳	آیا نجام حسابرسی بدون داشتن سمت بازرس مجاز می باشد؟ و آیا پذیرش حسابرسی شرکت هایی که بازرس آنها از میان مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی نمی باشند، نیز مجاز است؟		الف: پذیرش حسابرسی صورتهای مالی هر سال جاری یک شرکت سهامی بدون داشتن سمت بازرس همان سال، طبق مقررات جامعه حسابداران رسمی ایران مجاز نمی باشد. ب: انجام عملیات حسابرسی سنتوات گذشته یک شرکت سهامی که مجمع عمومی آن بر اساس گزارش بازرس قانونی سال مربوطه، صورتهای مالی آن را تصویب نموده و صورتجلسه مجمع عمومی آن نیز به مرجع ثبت شرکت ها چهت ثبت ارائه شده باشد، بلامانع است و به موجب "ماده ۴ آئین نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفة ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی" مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی مکلفند در گزارش حسابرسی نسبت به رعایت قوانین و مقررات تجاری، مالیاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت شخص مورد رسیدگی، صریحاً اظهار نظر نمایند
۵۴	مسئولیت های بازرس اصلی چه زمانی خاتمه می یابد؟ و اینکه آیا بازرس اصلی مجاز به انجام وظایف مصروفه در اصلاحیه قانون تجارت بین تاریخ خاتمه مسئولیت تا تاریخ تهیه گزارش موضوع مواد ۱۴۸ و ۲۳۲ قانون مزبور، اظهار نظر در خصوص صحت و درستی صورت دارایی ها و بدھی ها، صورت حساب دوره عملکرد و حساب سود و زیان و ترازنامه (صورتهای مالی) که مدیران برای تسليم به مجمع عمومی سالانه تهیه می کنند، تعیین شده است. لذا مدت مأموریت بازرس قانونی صرف از نظر از زمان انتخاب وی، محدود به دوره مالی شرکت مورد نظر می باشد.		طبق ماده ۱۴۴ اصلاحیه قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷، مجمع عمومی در هر سال یک یا چند بازرس انتخاب می کند تا بر طبق قانون مزبور به انجام وظایف خود عمل کند. از سویی یکی از وظایف اصلی بازرس طبق مواد ۱۴۸ و ۲۳۲ قانون مزبور، اظهار نظر در خصوص صحت و درستی صورت دارایی ها و بدھی ها، صورت حساب دوره عملکرد و حساب سود و زیان و ترازنامه (صورتهای مالی) که مدیران برای تسليم به مجمع عمومی سالانه تهیه می کنند، تعیین شده است. لذا مدت مأموریت بازرس قانونی صرف از نظر از زمان انتخاب وی، محدود به دوره مالی شرکت مورد نظر می باشد.
۵۵	چنانچه شرکت بر اثر زیان های واردہ مشمول مفاد ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت باشد، آیا می تواند بدون کاهش سرمایه، مبادرت به افزایش سرمایه نماید؟		در صورتیکه شرکتی مشمول مفاد ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت باشد، افزایش سرمایه بدون کاهش سرمایه امکان پذیر است.
۵۶	آیا صرفاً پذیرش مسئولیت بازرس قانونی در شرکت های سهامی خاص توسط مؤسسات حسابرسی و یا حسابداران رسمی شاغل انفرادی عضو جامعه، امکان پذیر می باشد؟		طبق مواد ۲ و ۴ آئین نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفة ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی، در شرکت های سهامی، پذیرش سمت "حسابرس" و "بازرس قانونی" (در شرکت های مشمول) قابل تفکیک نمی باشد و طبق مواد مزبور اعضای جامعه باید سمت حسابرس و بازرس را توانماً پذیرند.

تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
۱۳۹۶/۱۰/۱۱	طبق مفاد ماده (۱۲۹) اصلاحیه قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷، معاملات فیما بین دو شرکت مذکور، در شرکت "آلفا" مشمول مفاد ماده (۱۲۹) اصلاحیه قانون تجارت می باشد و در شرکت "بتا" به عنوان معامله با سایر اشخاص وابسته تلقی می گردد.	آقای "آلفا" عضو هیأت مدیره شرکت "آلفا" و سهامدار شرکت "بta" می باشد (آقای "آلفا" در شرکت "بta" هیچ گونه سمتی ندارد). آیا معاملات فیما بین دو شرکت مذکور مشمول ماده (۱۲۹) اصلاحیه قانون تجارت می باشد؟	۵۷
۱۳۹۶/۱۱/۱۵	بازرس در قبال تصمیم اتخاذ شده توسط مجمع عمومی فوق العاده، به شرح پیش گفته (سلب حق تقدیم از برخی سهامداران)، با توجه به این که در گزارش توجیهی افزایش سرمایه مورد گزارشگری بازرس مطرح نشده است، مسئولیتی ندارد. در چنین شرایطی صورتجلسه مجمع عمومی فوق العاده نبایستی توسط بازرس امضا شود و ضرورتی به اصلاح گزارش صادره توسط بازرس نیز نمی باشد.	در صورتی که حق تقدیم خرید سهام از برخی سهامداران توسط مجمع عمومی فوق العاده افزایش سرمایه سلب گردد، لیکن موضوع در گزارش توجیهی هیأت مدیره که توسط بازرس مورد رسیدگی قرار گرفته و نسبت به آن گزارش موضوع ماده ۱۶۱ اصلاحیه قانون تجارت صادر گردیده، مطرح نشده باشد، تکلیف بازرس قانونی چیست؟	۵۸
۱۳۹۷/۱/۲۸	اصلاحیه قانون تجارت در خصوص الزام حضور و قرائت گزارش توسط بازرس در جلسات مجتمع عمومی فوق العاده و یا سالیانه جهت تصمیم گیری در خصوص افزایش سرمایه و یا تصویب صورتهای مالی، مسکوت می باشد. لیکن در خصوص مجتمع مذکور مربوط به شرکت های پذیرفته شده در سازمان بورس و اوراق بهادار، ضروری است مقررات وضع شده توسط سازمان مزبور در خصوص حضور حسابرس مستقل و بازرس در مجتمع به طور کامل رعایت شود. توضیحاً، علیرغم سکوت اصلاحیه قانون تجارت در خصوص حضور حسابرس و بازرس قانونی در جلسات مجتمع عمومی، به منظور جلوگیری از هرگونه تحریف گزارش حسابرس و بازرس قانونی هنگام قرائت آن، به ویژه در خصوص افزایش سرمایه، حضور حسابرس و بازرس قانونی در مجتمع عمومی که گزارش حسابرس و بازرس در آن مطرح می باشد، توصیه می گردد.	آیا عدم حضور بازرس و عدم قرائت گزارش توسط بازرس در مجمع عمومی فوق العاده مربوط به افزایش سرمایه جهت تصمیم گیری نسبت به افزایش سرمایه و یا در مجمع عمومی عادی سالیانه جهت تصمیم گیری نسبت به تصویب صورتهای مالی، مغایر با قانون تجارت می باشد؟	۵۹

تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
۱۳۹۷/۱/۲۸	کاهش سرمایه درخصوص شرکت‌هایی با وجود زیان انباشته کمتر از نصف سرمایه و یا دارا بودن سود انباشته، مشمول مفاد ماده (۱۴۱) اصلاحیه قانون تجارت نبوده و به عنوان کاهش اختیاری سرمایه محسوب می‌گردد. همچنین مشمول محدودیتها و شرایط موضوع مواد (۱۸۹) الی (۱۹۷) قانون مزبور می‌باشد.	موقع گیری حسابرس و بازرس در ارتباط با کاهش سرمایه صورت گرفته با استناد به ماده (۱۴۱) اصلاحیه قانون تجارت، توسط شرکتی که دارای سود انباشته بوده و مشمول ماده (۱۴۱) قانون تجارت نمی‌باشد، چگونه است؟	۶۰
۱۳۹۷/۱/۲۸	طبق مفاد مواد (۱۰) و (۱۳۵) اصلاحیه قانون تجارت، اعضای جدید هیأت مدیره شرکت از تاریخ انتخاب (بهویژه تاریخ ثبت در اداره ثبت شرکت‌ها)، در سمت اعضای هیأت مدیره دارای مسئولیت و اختیارات هیأت مدیره خواهند بود، لذا کلیه مسئولیت‌های یاد شده به عهده اعضای هیأت مدیره جدید است.	سال مالی شرکتی ۳۰ آذرماه ۱۳۹۶ است، درصورتی که مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده آن شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۲/۱۹ تشکیل و اعضای جدید هیأت مدیره را انتخاب و مراتب نیز در روزنامه رسماً مورخ ۱۳۹۶/۵/۲۴ آگهی گردد، مسئولیت تهیه و تنظیم صورتهای مالی، گزارش فعالیت هیأت مدیره، تأییدیه مدیران برای سال مالی فوق الذکر، به عهده کدام هیأت مدیره است؟	۶۱
۱۳۹۷/۳/۸	تحت شرایط ذکر شده در پرسش، طبق مفاد ماده (۱۱۳) اصلاحیه قانون تجارت، هر ذینفع از جمله سهامدار مربوط حق دارد از بازرس قانونی شرکت بخواهد که با رعایت تشریفات لازم، نسبت به دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده، جهت انتخاب مدیران، اقدام نماید. بازرس قانونی مکلف به اجرای درخواست مزبور می‌باشد.	چنانچه اشخاص حقوقی عضو هیأت مدیره شرکتی، نماینده حقیقی خود را ظرف مدت مقرر در اساسنامه به شرکت معرفی ننمایند و در چنین شرایطی طبق مفاد اساسنامه مستعفی تلقی شوند، آیا شرکت می‌تواند از بازرس قانونی خود بخواهد جهت انتشار آگهی دعوت مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به منظور انتخاب اعضای هیأت مدیره شرکت، اقدام نماید؟	۶۲
۱۳۹۷/۵/۹	درصورتی که مجامع عمومی شرکت‌ها رأساً مبادرت به انتخاب حسابرس نموده‌اند، داشتن سمت بازرس قانونی همزمان با حسابرس، طبق قوانین و مقررات جامعه حسابداران رسمی ایران، الزامی است. لیکن داشتن سمت بازرس قانونی همزمان با حسابرس برای مؤسسات حسابرسی که در راستای اعمال مقررات تبصره ۲ ماده مزبور، توسط سازمان امور مالیاتی انتخاب و مسئولیت حسابرسی مالیاتی شرکت‌های مشمول را به عهده دارند، الزامی نیست.	آیا داشتن سمت بازرس قانونی همزمان با حسابرس، در خصوص شرکت‌های سهامی موضوع تبصره ۲ ماده (۲۷۲) قانون مالیات‌های مستقیم، توسط مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، الزامی است؟	۶۳

تاریخ صور تجلیسه	پاسخ	پرسش	ردیف
۱۳۹۷/۴/۱۲	قرارداد حسابرسی بایستی طبق فرم نمونه جامعه حسابداران رسمی ایران تنظیم و در ماده (۱) قرارداد، در خصوص وظایف بازرس، "قانون تعاون" نیز تصویح شود، گزارشگری نیز باید طبق دستورالعمل تهیه و تنظیم گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی جامعه انجام گردد. بدیهی است کاربرد واژه "قانونی" بعد از عنوان بازرس موضوعیت ندارد.	قرارداد حسابرسی، عنوان گزارش حسابرسی و گزارشگری موارد مربوط به اساسنامه و قوانین و مقررات در شرکت‌های تعاونی که اساسنامه آنها طبق فرم نمونه و ضوابط تعیین شده توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشد، چگونه است؟	۶۴
۱۳۹۷/۵/۹	در خصوص شمول حکم تبصره (۲) قانون اصلاح ماده (۲۴۱) در مورد شرکت‌هایی که به‌طور غیرمستقیم تمام یا بخشی از سرمایه آنها متعلق به دولت یا نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی است، به موجب نظریات شماره ۳۱۲۴۸/۹۷۴۵۷ مورخ ۱۳۹۵/۸/۹ و شماره ۳۰۳۱۳/۴۱۴۶۹ مورخ ۱۳۹۵/۷/۲۸ که در پاسخ به استعلامات مشابه صادر شده، با توجه به این که سرمایه اعم از سرمایه مستقیم و یا غیرمستقیم (با واسطه) می‌باشد، لذا ممنوعیت یاد شده شامل شرکت‌هایی که دولت یا نهادها و یا مؤسسات عمومی غیردولتی به‌صورت مستقیم سهامدار آنها نیست، بلکه شرکت‌های وابسته به سهامداران مزبور سهامدار آن شرکت‌ها می‌باشند، نیز می‌گردد. همچنین در خصوص ممنوعیت موضوع تبصره مذکور راجع به عضویت هم‌زمان مدیرعامل یا عضو هیأت مدیره در بیش از یک شرکت که تمام یا بخشی از سرمایه آن متعلق به دولت یا نهادها و یا مؤسسات عمومی غیردولتی می‌باشد، تفاوتی بین شرکت اصلی و شرکت تابعه و وابسته از این حیث وجود ندارد.	<p>طبق تبصره ۲ قانون اصلاح ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵، هیچ فردی نمی‌تواند اصالتنًا یا به نمایندگی از شخص حقوقی، هم‌زمان در بیش از یک شرکت که تمام یا بخشی از سرمایه آن متعلق به دولت یا نهادها و یا مؤسسات عمومی غیردولتی است، به سمت مدیرعامل یا عضو هیأت مدیره انتخاب شود.</p> <p>(۱) آیا مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره شرکت‌هایی که به‌طور غیرمستقیم تمام یا بخشی از سرمایه آنها متعلق به دولت یا نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی است، مسؤول تبصره مذبور می‌باشند یا خیر؟</p> <p>(۲) آیا میزان سرمایه‌گذاری دولت یا نهادها یا مؤسسات عمومی غیردولتی در شرکت‌ها، تأثیری در شمول تبصره فوق الذکر نسبت به مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره شرکت‌های سرمایه‌پذیر دارد؟ به‌طور مثال چنانچه میزان سرمایه‌گذاری معادل فقط یک سهم از سرمایه‌گذاری شرکت سرمایه‌پذیر باشد.</p>	۶۵

تاریخ صورتجلسه	پاسخ	پرسش	ردیف
۱۳۹۷/۵/۹	هر چند تبصره (۲) قانون یاد شده، مربوط به لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت است که مختص به شرکت‌های سهامی است، مع‌هذا با توجه به اطلاق واژه "شرکت" در تبصره مذبور، حکم آن راجع به همه شرکت‌های موضوع قانون تجارت می‌باشد، ضمن این‌که غالب شرکت‌های وابسته به دولت‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی، به صورت سهامی هستند.	آیا کنترل رعایت تبصره (۲) قانون اصلاح ماده ۲۴۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵، در سایر شرکت‌ها به جز شرکت‌های سهامی عام و خاص نیز موضوعیت دارد؟ به‌طور مثال شرکت‌ها با مسئولیت محدود و	۶۶
۱۳۹۷/۵/۹	با توجه به این‌که قانون اصلاح ماده (۲۴۱) متن‌من ماهیت استخدماتی است و از سوی دیگر تبصره (۱) آن نیز به ماده (۸۷) قانون مدیریت خدمات کشوری ارجاع داده شده است، لذا از نظر توصیف و تعریف شرکت‌های دولتی، قانون مدیریت خدمات کشوری ناظر بر موضوع خواهد بود.	شرکت‌های دولتی موضوع تبصره ۱ قانون اصلاح ماده (۲۴۱) لایحه قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵ آیا بر اساس تعریف مندرج در ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور قابل احراز هستند یا شرکت‌های دولتی تعریف شده در ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۱۸	۶۷
۱۳۹۷/۵/۱۵	انتصاب حسابدار رسمی شاغل به عنوان مدیر تصفیه شرکت در حال تصفیه، مغایر با مفاد بند "ث" ماده (۱) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران می‌باشد.	آیا حسابدار رسمی شاغل عضو کانون کارشناسان رسمی دادگستری (شريك مؤسسه یا حسابدار رسمی شاغل در استخدام مؤسسه)، به استناد حکم دادگاه صالحه، می‌تواند به عنوان مدیر تصفیه یک شرکت در حال تصفیه، منصوب شود.	۶۸
۱۳۹۷/۶/۱۱	امکان صدور گزارش حسابرسی برای سال ۱۳۹۶ در چارچوب قوانین و مقررات وجود دارد. در چنین شرایطی، بایستی در قسمت سایر وظایف بازارس قانونی، عدم رعایت مفاد ماده (۱۰۶) اصلاحیه قانون تجارت مبنی بر عدم ثبت صورتجلسه مجمع عمومی انتخاب مادرس قانونی سال ۱۳۹۶ درج شود. چنانچه برای سال ۱۳۹۶ بازارس دیگری انتخاب شده و صورتجلسه مجمع عمومی مربوط در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت رسیده باشد، مؤسسه موضوع پرسش پس از خلع بازارس قبلی، می‌تواند گزارش با شرایط ذکر شده فوق را صادر نماید.	در شرایطی که اداره ثبت شرکت‌ها از ثبت صورتجلسه مجمع عمومی انتخاب مؤسسه حسابرسی عضو جامعه به عنوان بازارس قانونی سال ۱۳۹۶، به دلیل این‌که صورتجلسه بعد از صورتجلسه مجمع انتخاب آن مؤسسه به عنوان بازارس قانونی سال ۱۳۹۷ ارائه شده، خودداری نموده است، آیا امکان صدور گزارش حسابرسی برای سال ۱۳۹۶ توسط مؤسسه یاد شده وجود دارد؟	۶۹